

Plejeplan for

Ordrup Næs

Plejeplan nr. 107

Oktober 2001

1945

1999

Tekst: Jan Krause Pedersen/ Erich Wederkinch
J.nr.: 8-70-52-20-305-1007-1998
Tryk: © Vandløb og Naturpleje Vestsjællands Amt, Alléen 15, 4180 Sorø, Oktober 01
Copyright: Kortudsnit gengivet med Kort- og Matrikelstyrelsens tilladelse (KD 86.1043).

Indholdsoversigt

Indledning og baggrund
Formål
Eksisterende forhold
Projektforslag
Efterfølgende kontrol på lokaliteten
Litteraturhenviisning mv

Bilag 1: Fredede områder ved Ordrup Næs
Bilag 2: § 3 områder og fortidsminder på Ordrup Næs
Bilag 3: Plantearter registreret på Ordrup Næs lokaliteter
Bilag 4: Internationale beskyttelsesområder
Bilag 5: Delområder
Bilag 6: Fjerforhold
Bilag 7: Ruteforslag og publikumsfaciliteter
Bilag 8: Forslag til informationskilt

Indledning og baggrund

I 1984 udarbejdede amtet en plejeplan for det fredede område Plateauet på Ordrup Næs. Amtet har fundet det hensigtsmæssigt at følge op på den gamle plejeplan for Plateauet og supplerer med natur og landskabeligt værdifulde områder indenfor fredninger i området, herunder Næbbet, dele af Lang Agre, kystskrænter og landbrugsarealer ved Lånehøj.

Store dele af området er blevet fredet ved deklaration af 7. april 1943 og efterfølgende suppleret ved Fredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974 og Overfredningsnævnets kendelse af 19. marts 1986. Fredningens nuværende omfang fremgår af bilag 1.

De i relation til plejeplanen vigtigste fredningsbestemmelser er:

“Næbbet” og “Plateauet” kan fortsat anvendes til græsning, og området, der såvel i deklarationen, tinglyst den 7. april 1943, som på kendelseskortet er betegnet med F, kan fortsat anvendes til almindelig landbrugsdrift. Såfremt disse anvendelses- og driftsformer opgives eller ophører, er Vestsjællands amtskommune berettiget til uden omkostninger for ejeren og efter forhandling med naturfredningsrådet, at udføre nødvendige plejeforanstaltninger til opretholdelse af en ønsket tilstand.”

“Almenheden har ret til færdsel til fods og ophold på samt til badning fra de til ejendommen matr. nr. 4ah og 8bg, Ordrup By, Fårevejle, hørende strandarealer og områderne benævnte “Næbbet” og “Plateauet”.”

“Almenheden har ret til at færdes til fods og på cykel uden motor ad den private fællesvej matr. nr. 8t og 8ø, smst., samt matr. nr. 4c, smst., på strækningen fra Næsvej til stranden. Almenheden har endvidere ret til at færdes til fods ad den private fællesvej, der forbinder det nedennævnte parkeringsareal og Næssets nordkyst, og som er del af matr. nr. 4ah og 4c, smst.”

Herudover er der på et af Dragsholm Kommune ejet areal udlagt offentligt parkeringsareal og offentligt tilgængeligt opholdsareal. Der kan ved parkeringsarealet opføres bygninger med nødvendige bekvemmeligheder for offentligheden (kiosk, toiletter el. lign.).

Ordrup Næs omkring
1949-50

Formål

Formålet med plejen er:

- at fastholde arealernes karakter af åbent overdrev
- at begunstige livsbetingelserne for arter, som er typiske for naturtyperne i området
- at sikre almenheden adgang og information

Eksisterende forhold

På Ordrup Næs har amtet indenfor plejeplanens område registreret 20-25 beskyttede naturområder, se bilag 2. Hertil kommer 8 fortidsminder, se bilag 2. Lokaliteterne og naturindholdet beskrives kort i det følgende. Registrerede plantearter er vist i bilag 3. Plejeplanen deles op i 7 delområder som værende særlig relevant i forhold til plejetiltag, se bilag 5.

Overdrev og kystskrænter.

Næbbet (delområde 1) er kystskrænter med overdrev. Området er hårdt græsset af får og tidligere også af kreaturer. Især kystskrænterne har en meget artsrig og værdifuld flora med sjældenheder som Dansk Astragal, Plettet Kongepen, Vår Potentil og to af amtets regionale ansvarsarter, nemlig Vellugtende Skabiose og Grå Potentil, samt én af amtets kun tre konstaterede forekomster af Lyng-Silke. Området har meget stor botanisk værdi især på kystskrænterne og på de flade arealer nord for Storcsø. På arealet er også registreret mose og vandhul. Mosen er domineret af Stiv Star, men her findes også Plettet Gøgeurt og Vibefedt. Enkelte steder er krat og arealet har været delvis gødsket. Gødskningen har resulteret i dominans af græsarterne Eng-Rapgræs og Alm. Rajgræs. Der er behov for kratrydning enkelte steder på skrænterne.

Svaleklint (delområde 2) er en kystskrænt med "storebæltsvegetation", men er delvist tilgroet med krat. Der er mange sjældne overdrevarsarter, f.eks. Glat Rottehale, Grå Potentil og Vår Potentil som giver området en stor botanisk værdi. Der er behov for kratrydning.

Plateauet (delområde 3) er et strandoverdrev på strandvoldsterræn med gamle kystskrænter med meget krat. Specielt de yngste strandvolde med Rensdyrlav er meget artsrige. Blandt de sjældneste planter er de nationalt rødlistede: Vellugtende Skabiose, Grå Potentil og Hjortetrod. Området har meget stor botanisk værdi, men arealet er under tilgroning og er domineret af Alm. Rajgræs og Draphavre som følge af gødskning. På arealet findes gravet vandingshul. Der er behov for kratrydning, fortsat græsning/fornyelse af hegnet og oprrensning af vandingshullet.

Langagre (delområde 4) er strandoverdrev og kystskrænter under delvis tilgroning. Der er behov for græsning og kratrydning.

Hvideklint (delområde 6) er i vest kratbevokset kystskrænt med sjældne arter som Finger-Lærkespore og Stivhåret Kalkkarse. Den østlige del er kystskrænt og mere hedeagtigt overdrev. Den vestlige del har stor botanisk værdi, mens den østlige del har meget stor botanisk værdi pga. forekomsten af den regionale ansvarsart Vellugtende Skabiose. Hvideklint er under tilgroning med Havtorn, Slåen, Tjørn og forskellige roser. Der er behov for kratrydning.

Digebakke og vestlige kystskrænter (delområde 7) er lave kystskrænter med strandoverdrev. Specielt den sydlige halvdel er under tilgroning med Rynket Rose og Slåen. Der er behov for kratrydning.

Fortidsminderne Hyrehøj, Lånehøj, Brokkenbjerg, langdyssen og stenkredsen i Kårup Skov er årligt blevet plejet de senere år. Hyrehøj kan mod syd betegnes som kystskrænt med "storebæltsvegetation" og har stor botanisk værdi pga. forekomsten af Grå Potentil og Finger-Lærkespore. Lånehøj er knapt så botanisk interessant pga. beliggenheden i dyrket mark.

Hede

Umiddelbart øst for Storesø (i delområde 1) ligger en mindre parcel registreret som hede (lokalitet 2, bilag 2). På arealet findes hovedsagelig Bølget Bunke med spredte partier af Hedelyng. Nogle få sjældne arter som Ene og Nikkende Kobjælde giver en stor botanisk værdi. Arealet er stedvis domineret af Sand-Star og Rynket Rose, men der er også opvækst af Eg, Birk og Østrisk Fyr.

Vandhuller

Vandhullerne i området (9 i alt) har generelt god vandkvalitet og et rigt dyre- og planteliv og bl.a. betydning som ynglesteder for én eller flere af områdets padder: lille vandsalamander, stor vandsalamander, butsnudet frø, spidssnudet frø, skrubbudse og antagelig også løgfrø. I tre af vandhullerne (nr. 8, 9 og 16) findes dog fisk, og dér er paddernes ynglemulighed dårlig. Af hensyn til bl.a. padderne er det vigtigt, at der ikke udsættes fisk i de øvrige, mindre vandhuller.

Alle padder og krybdyr er fredet, men der er specielt grund til at tage hensyn til spidssnudet frø, stor vandsalamander og løgfrø. Løgfrøen er gået meget stærkt tilbage, og er i de senere år kun fundet to steder i amtet. Det ene fund er gjort på vejen ud for Langagre i 1999, men yngel er ikke fundet.

Indtil år 2000/2001 har der været afgræsset omkring nr. 1, 4, og 10. Padder, vandinsekter mv. trives dårligt, hvor træer eller rørsump får lov til at blive høj og skyggende. Derfor er det meget væsentligt, at afgræsning omkring vandhullerne opretholdes.

Afgræsning kan f.eks. fjerne eller begrænse den massive opvækst af tagrør ved den sydlige og østlige bred af søen ved Langagre. Ved afgræsning fås åbent vand kranset af engblomster. Hvis den direkte forbindelse mellem søens sydlige og nordlige del afbrydes, mindske fiskenes negative virkning på padderne.

Der er desuden behov for oprensning og udvidelse af vandingshullet på Plateauet (nr. 4).

Græsarealer og dyrkede arealer.

Ved Næsgården ligger et område (delområde 5) der stadig opdyrkes eller afgræsses. På de græssede del af arealet findes en del mere almindelige "overdrevsarter". Området har stor landskabelig værdi.

Internationalt beskyttelsesområde.

Næsset, plateauet og kystskrænterne er udpeget som internationale beskyttelsesområder Sejerø Bugt og Saltbæk Vig (EF-Habitatområde nr. 135), Ramsarområde (nr 18) og EF-fuglebeskyttelsesområde (94). I bilag 4 er vist beskyttelsesområdernes udstrækning omkring Ordrup Næs og de Natura 2000

naturtyper som er registreret i plejeplanområdet og som er grundlaget for udpegningen til EF-habitatområde.

Plejeplanen vil skabe grundlag for bevarelse og evt. udvidelse af naturtyperne nævnt i bilag 4 samt de arter af planter og krybdyr der er tilknyttet disse lokaliteter.

Projektforslag

Her beskrives de enkelte plejeforslag kort. Mere detaljeret beskrivelse af arbejdet vil ske i arbejdsbeskrivelser efterhånden som de enkelte tiltag og aftaler kommer på plads med de involverede parter og når amtet har økonomisk muligheder herfor.

Delområde 1: Næbbet

Eksisterende hegning fjernes og der opsættes færehegn og to trådet elhegn. Hegnslinien foreslås flyttet således at kommunens areal bliver afgræsset fremover.

Evt. fældning af fyrretræer i østlige skel af kommunens areal.

Delområde 2: Svaleklint

De dele af skrænterne der idag er lysåbne søges holdt lysåbne ved jævnlig kratrydning.

Delområde 3: Plateauet

Eksisterende hegning fjernes og der opsættes færehegn og to trådet elhegn. Eksisterende vandhul oprensnes efter behov.

Delområde 4: Lang Agre

Arealet nord og øst for søen hegnes med færehegn og to trådet elhegn.

Søens vestlige og østlige del adskilles af hensyn til padderne.

Delområde 5: Ager- og græsarealer ved Næsgården

Arealet hegnes med 3 trådet el-hegn.

Delområde 6: Hvideklint

De dele af skrænterne der i dag er lysåbne søges holdt lysåbne ved jævnlig kratrydning.

Delområde 7: Digebakke og vestlige kystskrænter

De dele af skrænterne der idag er lysåbne holdes lysåbne ved jævnlig kratrydning. Bjørneklo søges udryddet.

Adgang og publikumsfaciliteter

Rutemarkering

Forslag til sturter kan ses i bilag 7. Sturter markeres med sten påmalet pile.

Information

Der udarbejdes en informationstavle som opsættes ved parkeringspladserne og Næbbet, se bilag 8. Tavlen forsynes med adgangsregler og skal iøvrigt fortælle om fredningen, naturen, lidt historie og adgangsmuligheder i området.

Efterfølgende kontrol på lokaliteten

Som kontrol og opfølgning af plejeindsatsen foretages hvert år tilsyn i området. Ved besøgene vil opmærksomheden særligt være rettet mod følgende forhold:

- Er der sket væsentlige ændringer i det forløbne år?
- Er der nye fund af planter og dyr?
- Er der behov for nye tiltag?

Litteraturhenvisning mv

- Lokalhistorisk skrift om Ordrup Næs. - Foreningen Ordrup Næs Naturområde, 1997.
- Naturtypen overdrev - vegetation og dens forudsætninger. - Hans Henrik Bruun & Rasmus Ejernæs, Botanisk Institut, Københavns Universitet, 1993.
- Plejeplan for det fredede område Plateauet. - Vestsjællands Amt, 1984.

Bilag 1

Fredede områder ved Ordrup Næs

J. nr. 8-70-52-20-305-1007-1998

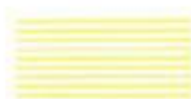
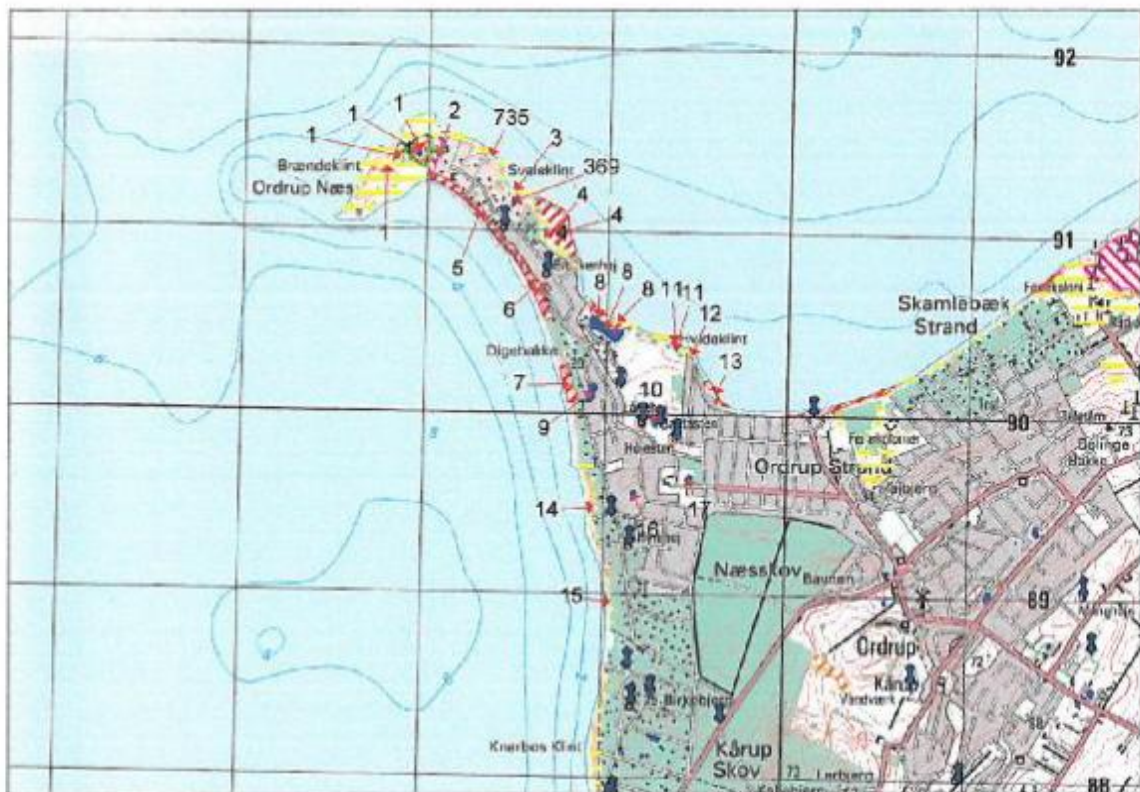

 Områder omfattet af fredninger

Bilag 2

§ 3 områder og fortidsminder på Ordrup Næs

J. nr. 8-70-52-20-305-1007-1998

Overdrev

Fortidsminde

Hede

Numre refererer til amtets naturlokalitetsregistrering. Et nummer er angivet flere gange hvis der er forskellige naturtyper på lokaliteten.

Strandeng

Mose

Eng

Sø

Bilag 3

Plantearter registreret på Ordrup Næs lokaliteter

nr. 8-70-52-20-305-1007-1998

E: Akut truet, V: Sårbar, R: Sjælden.

X: Opmærksomhedskrævende, A: Særligt ansvarskrævende.

OI: Overdrevindikator OG: Overdrevovergangsarter

Kilde: 1 = Amtets registreringer 1995-2001

Planteart	Latinsk navn	Regional rødliste	National rødliste	Indikere	Lok. 1	Lok. 2	Lok. 3	Lok. 4	Lok. 11	Lok. 12	Lok. 13	Lok. 14	Lok. 15
Almindelig Agermåne	<i>Agrimonia eupatoria</i>							x					
Almindelig Engelsød	<i>Polypodium vulgare</i>					x				x			
Almindelig Gedeblad	<i>Lonicera periclymenum</i>					x							
Almindelig Kamgræs	<i>Cynosurus cristatus</i>				x								
Almindelig Pimpinelle	<i>Pimpinella saxifraga</i>			OI				x		x			
Almindelig Røn	<i>Sorbus aucuparia</i>					x							
Almindelig	<i>Sedum telephium</i> ssp. <i>maximum</i>							x					
Almindelig	<i>Scutellaria galericulata</i>				x								
Almindelig Star	<i>Carex nigra</i>				x								
Almindelig Sumpstrå	<i>Eleocharis palustris</i> ssp. <i>stricta</i>							x					
Almindelig	<i>Linaria vulgaris</i>					x							
Bakke-Jordbær	<i>Fragaria viridis</i>	R(A)		OI							x		
Bakke-Solrøje	<i>Helianthemum nummularium</i> ssp. <i>Festuca tachyphylla</i>	X(A)		OI			x						
Bakke-Svingel	<i>Festuca tachyphylla</i>			Og				x					
Biodrad Storkenæb	<i>Geranium sanguineum</i>			OI	x		x	x			x	x	x
Blåhat	<i>Knautia arvensis</i>			Og				x		x			
Blåtop	<i>Molise caerulea</i>				x								
Bredbladet Timian	<i>Thymus pulegioides</i>			OI	x			x					
Bølgel Bunkke	<i>Doszchampsia flexuosa</i>					x							
Dansk Astragal	<i>Astragalus danicus</i>	R(A)		OI	x								
Djævelsbid	<i>Succisa pratensis</i>			OI	x					x			
Due-Skabiose	<i>Scabiosa columbata</i>	R		OI				x					
Dunet Vejbred	<i>Plantago media</i>						x					x	x
Ene	<i>Juniperus communis</i>			OI	x	x							
Engelskgræs	<i>Amaranthus maritimus</i>					x							
Eng-Mælkebøtte	<i>Taraxacum sect. <i>Radicis</i></i>	X			x								
Finger-Lærkespore	<i>Corydalis pumila</i>	R	(A)						x			x	x
Fjemakset Star	<i>Carex distans</i>				x								
Gederams	<i>Epilobium angustifolium</i>					x							
Geranium robertianum	<i>Geranium robertianum</i> var. <i>montanum</i>				x								
Glanskapslet Siv	<i>Juncus articulatus</i>							x					
Glat Rotlahale	<i>Phleum phleoides</i>	X		OI			x						
Grå Potentil	<i>Potentilla anemona</i>	R(A)		OI	x		x	x			x	x	
Grå-Poppel	<i>Populus x canescens</i>									x			
Gul Evighedsblomst	<i>Helichrysum arenarium</i>			OI						x			
Gul Snorre	<i>Galium verum</i> ssp. <i>verum</i>			Og				x					
Hedelyng	<i>Calluna vulgaris</i>			OI	x	x				x			
Hirse-Star	<i>Carex panicea</i>				x								
Hjortetrod	<i>Seseli libanotis</i>	X(A)						x			x		
Hulkravet Kodriver	<i>Primula veris</i>			OI					x	x		x	x

Plantart	Latinsk navn	Regional rødliste	National rødliste	Indikerer	Lok. 1	Lok. 2	Lok. 3	Lok. 4	Lok. 11	Lok. 12	Lok. 13	Lok. 14	Lok. 15
Hunde-Hvene	<i>Agrostis carina</i>				x								
Hundelunge	<i>Cynoglossum officinale</i>							x			x		
Håret Høgeurt	<i>Hieracium pilosella</i>			Og		x							
Kalkeskæg	<i>Nardus stricta</i>				x								
Klæbrig Brandbæger	<i>Senecio vaeosus</i>									x			
Knoidet Mjødurt	<i>Filipendula vulgaris</i>			Oi			x	x			x	x	x
Knoid-Rottehale	<i>Phleum pratense</i> ssp. <i>bertolonii</i>				x								
Knop-Siv	<i>Juncus conglomeratus</i>				x								
Korbær	<i>Rubus caesius</i>									x			
Kors-Andemad	<i>Lemna trisulca</i>							x					
Kragefod	<i>Potentilla palustris</i>				x								
Krans-Mynté	<i>Mentha aquatica</i> x <i>arvensis</i>				x								
Kær-Snerre	<i>Gallium palustre</i> ssp. <i>palustre</i>				x								
Kær-Svinemælk	<i>Sonchus palustris</i>									x			
Lav Tidsel	<i>Cirsium acule</i>			Oi	x			x					
Lyng-Silke	<i>Cuscuta epithymum</i> ssp. <i>exaltatum</i>	R	R	Oi	x								
Manna-Sedgræs	<i>Clypea flutans</i>							x					
Mark-Bynke	<i>Artemisia campestris</i>			Oi				x					
Mark-Krageklo	<i>Ononis repens</i>			Oi						x			
Nikkende Køjælde	<i>Pulsatilla pratensis</i>	(A)	(A)	Oi		x	x	x		x	x		
Nikkende Limurt	<i>Silene rupea</i>			Oi				x			x		
Plettet Gøgeurt	<i>Dactylocteniza maculata</i> ssp. <i>maculata</i>	R			x								
Plettet Kongepen	<i>Hypochaeris maculata</i>	X		Oi	x								
Ravling	<i>Cepaenium rigum</i>					x							
Rosen-Kalost	<i>Milva alba</i>	X						x					
Rundbølg	<i>Anthyllis vulneraria</i>			Og				x					
Radknø	<i>Rumex acetosella</i>					x							
Sand-Frøstjerne	<i>Thalictrum minus</i> ssp. <i>minus</i>							x					
Sand-Hjælde	<i>Ammophila arenaria</i>												x
Smsbladet Høgeurt	<i>Hieracium umbellatum</i>			Oi		x				x			
Smalbladet Kæruld	<i>Eriochorum angustifolium</i>				x								
Smalbladet Mangeløv	<i>Dryopteris carthusiana</i>					x							
Styvåret Kalkkarse	<i>Arabis hirsuta</i> var. <i>hirsuta</i>			Oi					x				
Stjerne-Star	<i>Carex echinata</i>	R			x								
Strand-Kvik	<i>Eleocharis acicularis</i>												x
Sump-Forglemmigvej	<i>Myosotis laxa</i> ssp. <i>caerulea</i>				x								
Svalerod	<i>Vincetoxicum hirsutum</i>	R(A)		Oi				x					
Sværtevæld	<i>Lycopus europaeus</i>				x								
Tjærenelike	<i>Lychnis viscaria</i>			Oi			x						
Toradet Star	<i>Carex disticha</i>				x			x					
Tormentil	<i>Potentilla erecta</i>			Oi	x			x					
Vandnavle	<i>Hydrocotyle vulgaris</i>				x								
Vellugtende Skablose	<i>Scabiosa caucasica</i>	V(A)	V	Oi	x			x		x			
Vibefedt	<i>Pinguicula vulgaris</i>	R	X		x								
Vår-Potentil	<i>Potentilla verbenacemortani</i>	R		Oi	x		x						
Vår-Star	<i>Carex caryophyllae</i>	X		Oi							x		
Østrigsk Fyr	<i>Pinus nigra</i> var. <i>nigra</i>					x							

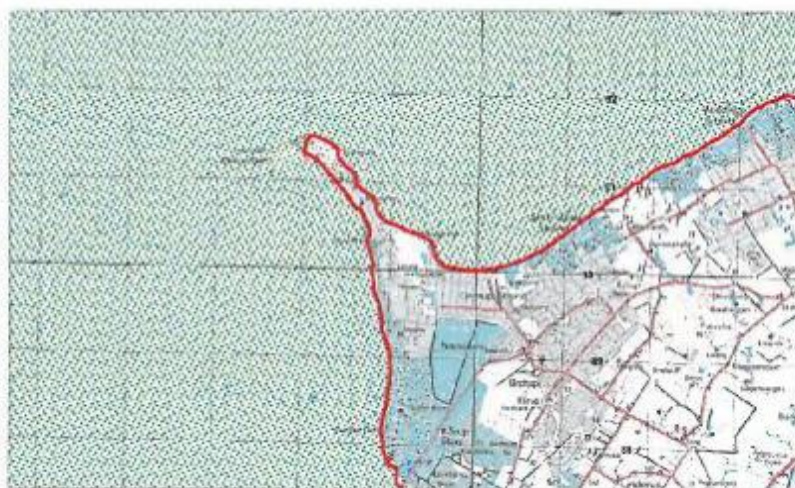
Bilag 4

Internationale beskyttelsesområder

J. nr. 8-70-52-20-305-1007-1998

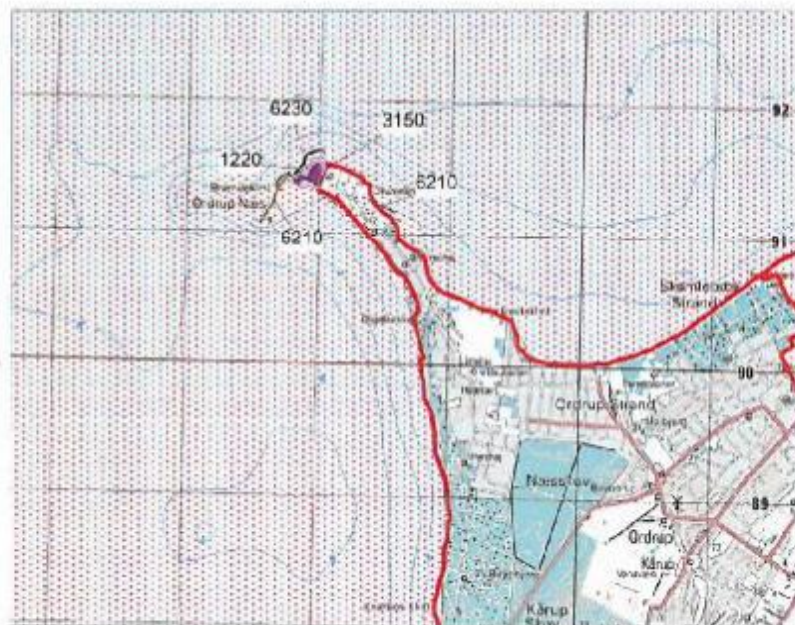
Ramsarområde og
EF-fuglebeskyttelsesområde

EF-habitatområde

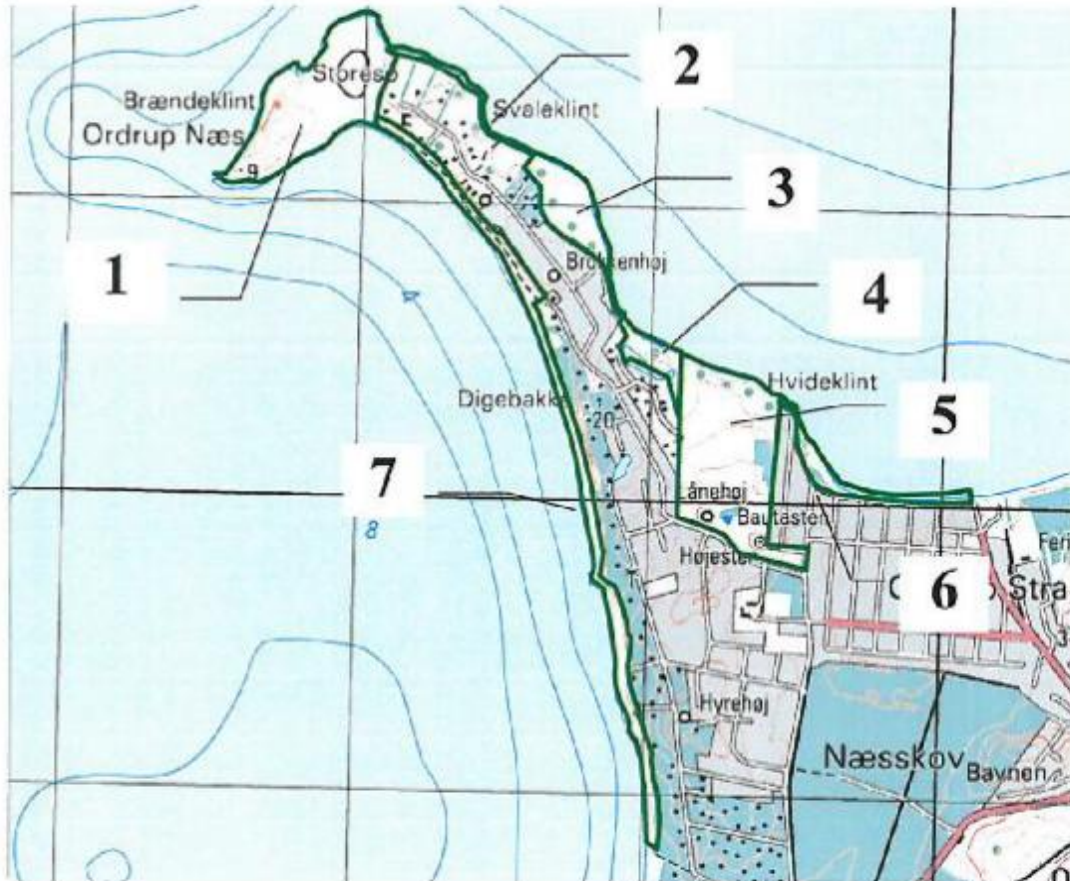
NATURA 2000 naturtyper:

- 1220: Flerårig vegetation på stenede strande.
- 3150: Kalkrige søer og vandhuller med kransnål-alger.
- 6210: Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund.
- 6230: Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

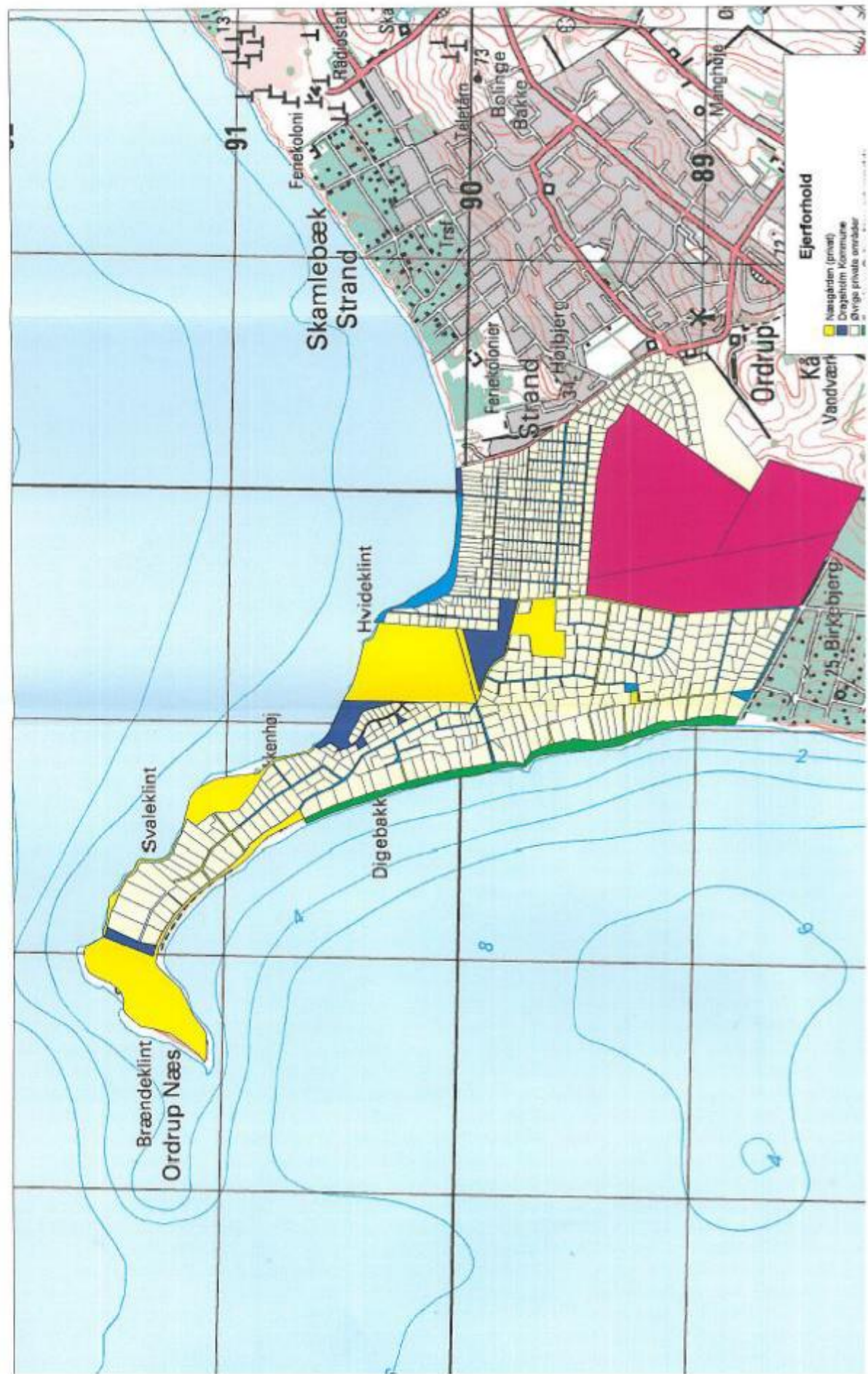
Bilag 5 Delområder

J. nr. 8-70-52-20-305-1007-1998

Bilag 6 Ejerforhold

Jr. nr. 8-70-52-20-305-1007-1998

Bilag 7

Adgangsmuligheder og publikumsfaciliteter

J. nr. 8-70-52-20-305-1007-1998

Ruteforslag

i Informationskilt

P Parkering

Velkommen til Ordrup Næs

Bilag 8

Forslag til informationsskilt

Jr. nr. 8-70-52-20-305-1007-1998

Store dele af Ordrup Næs blev fredet i 1943 og ved efterfølgende fredninger i 1974 og 1986. Området er et af de regnfattigste områder i Danmark. På grund af det tørre og mere kontinentale klima findes der mange sjældne plantearter på Næsset, Plateauet og kystskrænterne i øvrigt. Også for fuglelivet specielt i forbindelse med fugletrækket er Ordrup Næs en vigtig lokalitet. I 1944 besøgte tyskerne hele Næsset og sommerhusejerne blev forhindret i at bruge deres huse. Tyskerne etablerede vej fra Ordrup og et kanonbatteri.

I dag er området et vigtigt rekreativt område med mange besøgende. Derfor har Vestsjællands Amt i samarbejde med Dragsholm Kommune og grundejerforeningerne lavet en plan for hvorledes områdets værdier kan bevares og bruges til alles tilfredshed.

Offentlighedens færdsel i området

- Området er fortrinsvis privat ejet og færdsel er tilladt til fods på Plateauet og selve Næsset, langs stranden og ad stier. Rute-forslag er vist på kortet!
- Teltslagning ikke tilladt
- Hunde skal føres i snor
- Jag ikke med dyrene i foldene
- Brug af åben ild og henkastning af affald er ikke tilladt
- Færdsel sker på eget ansvar
- Vis hensyn

